

Marko Uršič

»Geometrijski liki kot simbolne forme: krogi, kvadrati, mandale ...«

(povzetek predavanja v CD, 22. nov. 2016)

V klasični geometriji, od Pitagore in Platona pa vse do renesanse in začetkov novoveške znanosti, je imela geometrija poleg matematično-znanstvenega tudi simbolno-religijski pomen. Geometrična popolnost kroga (ali krogle, sfere) je simbolizirala popolnost neba, »solidnost« kvadrata (ali kocke, heksaedra) pa trdnost zemlje, vendar se je »kvadratura kroga« izkazala kot matematično-kvantitativno nerešljiva naloga. Najbolj znani renesančni primer simbolne, »kvalitativne« povezave kroga in kvadrata je Leonardova risba *Anthroposa*, arhetipskega človeka, ki jo je povzel po rimskem arhitektu Vitruvijju ter jo povzdignil v najvišjo simbolno formo renesančnega humanizma. – Specifična tema tega predavanja je primerjava simbolike Leonardovega *Človeka* s »sveto geometrijo« indijskih in tibetanskih mandal, tj. meditacijskih simbolnih struktur, ki so prav tako sestavljene iz krogov, kvadratov in drugih pravih geometrijskih likov. V tej primerjavi poskušamo osvetliti tako bližino kakor tudi daljavo med azijskimi in evropskimi kulturami.